GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe anŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNŢIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 99. Mercurĭ, 6 (18) Maiu. 1887.

Datorinţa naţională.*)

I.

Totŭ ce se opune legilorŭ firescĭ séu se nimicesce, séu devine corcitură démnă de compătimitŭ şi netrebuinciósă, décă nu chiar stricăciósă.

Isvorulŭ tuturorŭ nĕcazurilorŭ din trecutŭ şi din presentŭ ale ţĕrilorŭ corónei s-lui Stefanŭ este, că acelŭ poporŭ, care este relativŭ mai numerosŭ şi a avutŭ totdéuna o influinţă decidĕtóre asupra destinelorŭ acestorŭ ţĕrĭ, nicĭodată n'a ţinutŭ, şi acum şi mai puţinŭ ţine contŭ de naturalele relaţiunĭ ale acestorŭ ţĕrĭ.

Câtŭ timpŭ a domnitŭ feudalismulŭ, naţiunea ungurésca se îndestulia cu deşérta fală, că domnesce ea prin aristocraţia ei numerósă şi puternică; miliónele ei cu ale nóstre împreună trăgeau la ruşinosulŭ jugŭ alŭ iobăgiei. Aristocraţia cu înţelepciunea celui mai iscusitŭ şi interesatŭ a sciutŭ sĕ îndemne popórele la jertfe în sânge şi banĭ pentru drepturile ţĕrilorŭ alias privilegiele ei (a se vedé luptele luĭ Iosifŭ II cu feudalismulŭ) şi s'a folositŭ cu dibăciă de devisa: divide et impera, ca popórele acestorŭ ţĕrĭ, străine dela fire una de alta prin deosebirea de limbă şi de moravurĭ, sĕ nu se apropiă de olaltă, sĕ nu se înţelégă, sĕ rĕmână totŭ străine, ba chiar duşmănóse una faţă cu alta.

Au trecutŭ sute de anĭ peste noi cu suferinţe şi nĕcazurĭ şi noi popórele acestorŭ ţĕrĭ n'amŭ înaintatŭ nicĭ în cultură, nicĭ în bunăstare,

Nu-i mirare. Guvernele de p'atuncĭ n'aveau altă problemă decâtŭ a *apĕra ţéra contra duşmanilorŭ din afară*, la care eramŭ interesanţĭ şi noi cu jugulŭ nostru şi ei cu privilegiele lorŭ, şi a *susţinea turnula babilonică alŭ prerogativelorŭ nemeşescĭ*, firesce acésta nu în interesulŭ nostru, ci pe spinarea nóstră. Popórele au fostŭ ţinute cu măiestriă în faşa pruncieĭ, au fostŭ ignorante şi străine de cătră olaltă; popórele nu s'au putută înţelege asupra binelui lorŭ comunŭ, nicĭ nu s'au putută ajuta spre eluptarea luĭ; mişcarea unuia în acéstă direcţiune se potolea cu braţele celuilaltŭ. *Divide et impera.*

Unde amŭ ajunsŭ pe acéstă cale?

Ţĕrile şi-au pierdutŭ independenţa lorŭ, popórele au rĕmasŭ neculte şi sĕrace, şi mereu străine una de alta, ba trăindŭ chiar în mare duşmăniă pe conta binelui şi alŭ interesului lorŭ comunŭ.

In fine sosì era nouă, era libertăţii popórelorŭ, pe care nĭ-au adus'o vênturile puternice, pornite de alte popóre culte. Turnulŭ babilonicŭ alŭ privilegielorŭ feudale, pentru a cărui clădire şi susţinere s'a vĕrsatŭ atâta sânge, au cursŭ atâtea lacrimĭ şi s'au jertfitŭ atâtea puterĭ sănătóse în paguba binelui comunŭ, s'a ruinatŭ sub propria sa greutate. Ei dér era libertăţiĭ ne-au aflatŭ neculţĭ şi fără pricepere şi acésta a fostŭ piedeca principală, că nu s'a putută pune o basă sănătósă şi firéscă nouei constituţiunĭ, asigurândŭ astfelŭ înaintarea în cultură şi bunăstare a ţĕrilorŭ corónei s-lui Stefanŭ.

Principiulŭ, pe care se clădì şi răzimă noua constituţiune, principiulŭ statului naţionalŭ, nu corĕspunde cu desvoltarea şi firea ţĕrilorŭ şi a popórelorŭ ce constitue statulŭ de faţă, din contră este diametralŭ opusŭ aceleia. Bărbaţii, carĭ au datŭ pe acele timpurĭ direcţiunea în trebile statului, nu voiau sĕ scie de rolulŭ „primus inter pares" alŭ naţiunei unguresci, ci pretindeau pentru ea titlulŭ de naţiune „dominantă", degradândŭ pe celelalte la rolulŭ de dominate, aservite.

Lupta ce urmà pentru drepturile statului ne aflà desbinaţi şi faţă 'n faţă unii cu alţii. Urmarea fù supunerea tuturorŭ. Devenirămŭ egalĭ, dér aşa că nu noi dispuneamŭ de noi şi de ale nóstre, ci alţii. Egalitatea acésta, deşi numai în slujbă, avù totuşi óre-care resultatŭ bunŭ: înaintarămŭ în cultură şi bunăstare în acestŭ scurtŭ intervalŭ mai multŭ decâtŭ sute de anĭ până atuncĭ. Acésta este o dovadă că ce póte produce egalitatea chiar şi impusă nouĕ de alţii, ér de aci putemŭ totodată conchide, ce ar produce egalitatea, cu care ne-amŭ înzestra noi pe noi.

Venì apoi timpulŭ, când Ungaria îşĭ câştigà încâtva dreptulŭ de a dispune ea însăşĭ de ale sale. Făcutu-ne-au óre amarele păţanii din trecutŭ mai înţelepţĭ şi mai prevĕḍĕtorĭ? Sciut'amŭ óre folosi acéstă împrejurare favorabilă, ca sĕ ne consolidămŭ în întru, sĕ aibă fiă-care poporŭ asigurate cerinţele desvoltării sale individuale, sĕ devenimŭ unŭ statŭ progresistŭ, în care sĕ fiă respectatŭ numai caracterulŭ şi adevĕrata valóre? Pus'amŭ basa constituţiunei astfelŭ, ca statulŭ sĕ devină mamă dulce pentru toţĭ fii sĕi?

N'amŭ făcut'o. S'au călcatŭ drepturile ţĕrilorŭ şi ale popórelorŭ, şi statulŭ plămăditŭ astfelŭ în modŭ forţatŭ şi măiestritŭ a fostŭ declaratŭ de către partida dela putere ca *statŭ naţionalŭ maghiarŭ*, dându-se prin acésta desvoltărei luĭ o direcţiune falsă, nefirescă, care nicĭodată nu ne va duce la fericire şi îndestulire în statŭ şi prin statŭ.

*) Unŭ distinsŭ amicŭ alŭ fóiei nóstre din Ţéra ungurésca ne trimite doi articulĭ sub acestŭ titlu, cărora e dămŭ locŭ aicĭ, punĕndŭ în vedere mai alesŭ că scriitorulŭ este condusŭ în cugetarea sa de idei înalte de patriotismŭ şi de iubire cătră neamulŭ sĕu. — *Red.*

Voci din pressă asupra conferenţei nóstre.

„Pester Lloyd" dela 12 Maiu scrie următorulŭ articulŭ de fondŭ:

Unŭ tonŭ de amărîciune şi nempăcare, precum dealtmintrelea e streinŭ chiar celorŭ mai estreme partide unguresci, domnéză *declaraţiunile conferinţei din Sibiiu a Românilorŭ*, ce le amŭ publicatŭ în ediţia de diminéţă a fóiei nostre de Marţĭ. Nu-i vorbă, chiar dela începutŭ nu ne puteamŭ aştepta la o schimbare mai radicală, de când cunoscutŭ era, că matadorii naţionalĭ, carĭ au ţinutŭ sub influinţa lorŭ conferinţele din anii 1881 şi 1884, steteau şi de astădată în fruntea mişcărei. Cu tóte astea se putea admite, că esperienţele anilorŭ din urmă n'au trecutŭ nicĭ pe dinaintea acestorŭ elemente cu totulŭ fără urmă şi că chiar în sfera lorŭ începe a se recunóсce, că politica, care înainte cu şese anĭ a putută sĕ fiă încă rĕu şi bine motivată, nu mai e de totŭ amĕsurată raporturilorŭ de adĭ. Ei bine, acéstă speranţă a fostŭ nimicită din temeliă. Conclusele din Sibiiu se caracteriseză demonstrativŭ ca continuare a concluselorŭ luate în preséra celorŭ douĕ diete din urmă, se alătură partea cea mai mare chiar în textulŭ lorŭ la resoluţiunile premerse şi întrecŭ forte considerabilŭ chiar pe acelea în unele locurĭ cu privire la nemoderaţiunea espresiunilorŭ. Nou e celŭ multŭ conclusulŭ, »d'a aduce la cunoscinţa pre înaltului Tronŭ" resultatele conferinţei — nou, deşi cu nimicŭ mai bunŭ decâtŭ restulŭ. Căcĭ o partidă, care în ḍiua de aḍĭ îşi intórce faţa dinspre puterile poporului şi se eviteză calea representaţiunei poporului, căutându-şĭ mântuirea intr'unu apelŭ cătră corónă, atuncĭ cu acesta şĭ-a pronunţatŭ ea insaşĭ sentinţa. De sigurŭ a trebuitŭ sĕ le fiă cunoscutŭ urḍitorilorŭ acestui conclusŭ, că într'unŭ statŭ constituţionalŭ unŭ astfelŭ de pasŭ peste totŭ nu este esecutabilŭ şi chiar decă au renunţatŭ la căile ce le stau deschise, pentru ca sĕ se adreseze acolo, unde întocmirile constituţionale le punŭ în cale o pedecă de neînvinsŭ, cum mai potŭ ei pretinde sĕ li se recunóscă şi numai presupunerea, că suntŭ de bună credinţă.

Decă esaminămŭ conclusile conferenţei după cuprinsulŭ lorŭ practicŭ, reese că ele corĕspundŭ acuratŭ celorŭ din anulŭ 1884. *Pasivitatea absolută pentru Ardélŭ şi activitatea în Ungaria*, acesta nu e textulŭ, déră e simburele concluselorŭ. Veḍĭ bine că în acésta zace unŭ contrastŭ pentru sine, căcĭ abusurile electorale, care se citéză ca supremŭ motiv alŭ abstinenţei, în Ungaria celŭ puţinŭ nu suntŭ *mai micĭ* ca în Ardélŭ şi censulŭ electoralŭ particularŭ dincolo de Délulŭ-Craiului nu e de ajunsŭ spre a esplica o astfelŭ de deosebire. Se pare că conducĕtorii adunărei au simţitŭ acéstă slăbiciune a conclusului lorŭ şi spre a satisface *formalŭ* astorfelŭ de îngrijirĭ, enunţă că şi în Ungaria are sĕ valoreze abstinenţa ca regulă, dela care regulă însĕ suntŭ admisibile escepţiunĭ — de câte orĭ partida are perspectiva de o victoriă electorală. Puţinulŭ, ce în totŭ casulŭ ar puté încă impune la astă demonstraţiune, cu acésta se resolvà încâtva în modŭ hazliu. A proclama mai întâiu, cu întrebuinţarea celui mai înaltŭ patosŭ moralŭ, unŭ principiu şi apoi a găuri cu propria mână acestŭ principiu e o procedere, care abia merită a fi seriosŭ tratată. Nicĭ chiar Cehii n'au comisŭ acéstă greşală în politica lorŭ de abstinenţă; ei n'au făcutŭ deosebire între singuraticile ţinuturĭ ale Bohemiei, parola lorŭ era una şi aceeaşĭ pentru tóte părţile. Cehismulŭ, pe lângă toţĭ gărgăunii sĕi, bine desvoltatŭ şi avutŭ s'a supusŭ în totalitatea sa legei create de elŭ însuşĭ — şi resultatulŭ? Cehii plângŭ şi adĭ pe faţă anii ce i-au perdutŭ şi cei mai rabiaţĭ oratorĭ ai lorŭ îşĭ ridŭ în şedinţele dietei de abstinenţa lorŭ de odinióră. Stau óre la Românĭ lucrurile măcarŭ numai pe jumĕtate atâtŭ de favorabilŭ ca la Cehĭ? Cei carĭ au participatŭ la conferinţa din Sibiiu ei înşişĭ nu vorŭ cuteza a face o afirmaţiune atâtŭ de grotescă. Conferinţa nu represintă inteligenţa română, ai cărei membrii cei mai stimaţĭ stau de partida intransigenţilorŭ. In sfîrşitŭ judecătorii dela tribunalele supreme, funcţionarii distinşĭ, deputaţii, profesorii universităţilorŭ şi şcolelorŭ medii, scriitorii, mai departe aceştĭ numeroşĭ bărbaţĭ în cele mai diferite posiţiunĭ sociale, carĭ formézä unŭ decorŭ alŭ românismului şi alŭ întregei ţĕrĭ şi carĭ respingŭ dela sine orĭ-ce comoditate cu conclusele de erĭ, în sfîrşitŭ ḍicemŭ aceştĭ bărbaţĭ încă suntŭ aşa ḍicĕndŭ Românĭ şi ar avea şi ei dreptulŭ a vorbi ceva în numele nemului lorŭ. Fapt este că Românii de acéstă categoriă condamnă energicŭ politica de passivitate. Der din momentulŭ în care conferenţei din Sibiiu i s'a retrasŭ sprijinulŭ acestorŭ bărbaţĭ, ea nu mai are dreptulŭ a vorbi în numele Românismului. Nicĭ chiarŭ atuncĭ când ceea ce se numesce massa poporului ar sta în adevĕrŭ la spatele ei. Der nicĭ acestŭ casŭ nu esistă. In Ardélŭ ţĕranii românĭ, cu tótă passivitatea, votéză în multe locurĭ în totă liniştea, în vreme ce în Ungaria jócă chiar unŭ rolŭ forte însemnatŭ în luptele electorale.

Decă aşa déră nicĭ bărbaţii culţĭ nu suntŭ aceia, carĭ se simtŭ legaţĭ prin conferenţa din Sibiiu, atuncĭ în alŭ cui nume vorbesce ea şi ce pondŭ póte ea pretinde pentru votulŭ ei?

Conferenţa vorbesce numai şi numai în numele unei minorităţi nemulţămite, şi acestŭ pondŭ sĕ-i rĕmână necontestatŭ. Pentru că o spunemŭ verde, că reduse chiar acolo, cele petrecute în Sibiiu ne umplu încă de unŭ viu regretŭ. Nu cu privire la punctulŭ de vedere ungurescŭ! Statulŭ ungarŭ n'a suferitŭ nicĭ câtuşĭ de puţinŭ în urma aşa numitei pasivităţĭ; dieta n'a perdutŭ nimicŭ din vaḍa orĭ din potenţa ei spirituală, pentru că în loculŭ câtorva representanţĭ românĭ s'au presentatŭ totŭ atâţia deputaţĭ maghiarĭ; ba, au fostŭ o mulţime de persóne, carĭ erau de părere, că abstinenţa dela alegerĭ a unui elementŭ după a lui fire turbulentŭ, precum e şi acela, care urméză parolei din Sibiiu, póte sĕ fiă numai în avantagiulŭ partidelorŭ conservatóre şi credinciόse statului, şi prin urmare chiar în avantagiulŭ ţĕrii. Nu'i vorbă, acésta nu corĕspunde vederilorŭ nóstre speciale, pentru că noi dorimŭ, ca fiăcare pătură a ţĕrii în totalitatea ei sĕ ajungă la representanţa parlamentară. Singuratice fapte petrecute în decursulŭ acestei diete, — noi îndrumămŭ numai la votarea legii pentru glóte, — arată în faptă, că atingerea nemijlocită cu factorii conducĕtorĭ ai vieţii publice unguresci nu rĕmâne fără óre-care înrîurire nicĭ asupra representanţilorŭ celorŭ mai radicale şi separatistice nisuinţe naţionale. Der preste totŭ luatŭ nu s'ar puté cita nici o singură ocasiune, cu care rĕmânerea la o parte a oştirei conferenţei din Sibiiu ar fi fostŭ stricăciósă încâtva dietei unguresci. Din contră interesele specifice române ar fi putută trage negreşitŭ multe folóse, decă unŭ numĕrŭ mai însemnatŭ de representanţĭ românĭ ar fi ocupatŭ locŭ în cadrulŭ partidelorŭ credinciόse statului.

Acésta avea valóre deja pentru trecutŭ. In mĕsură mai mare, credeamŭ noi, trebuia sĕ li se impună aceste consideraţiunĭ astădĭ tuturorŭ ómenilorŭ cugetătorĭ dintre Românĭ. Nu numai pentru că viitórea dietă va avé o durată de cincĭ anĭ şi pentru că abstinenţa pentru unŭ periodŭ aşa de lungŭ — décă ea în adevĕrŭ s'ar esecuta — ar trebui sĕ devină îndoitŭ de fatală pentru orĭ ce poporŭ alŭ ţĕrii, care nu vrea sĕ se condamne de bună voiă la stagnaţiune culturală şi politică. Din contră, noi eramŭ de părere, că *evenimentele politicei internaţionale* vorŭ fi deschisŭ ochii şi acelora, carĭ au perseveratŭ până acum în isolarea ce şĭ-au ales'o ei înşişĭ. Amŭ esperiatŭ de repeţite orĭ, că evenimentele în Orientŭ, atitudinea monarhiei în timpulŭ conflictului, care ameninţa nu numai pe Bulgaria, ci şi pe tóte celelalte popóre balcanice, ér în primulŭ rêndŭ unanimele manifestaţiunĭ ale guvernului, ale parlamentului şi ale opiniunei publice a Ungariei au produsŭ în cercurile naţionalităţilorŭ, care trăescŭ în Ungaria, o schimbare adâncă şi salutară. Mai nainte arareorĭ s'a manifestatŭ cu privire la cele mai însemnate cestiunĭ ale politicei o conglăsuire atâtŭ de perfectă între ungurismŭ şi între naţionalităţile ţĕrii; mai nainte arareorĭ s'a doveditŭ atâtŭ de ne'ndoiosŭ, că libertatea Ungariei şi aşeḑămintele ei constituţionale suntŭ totŭ odată o garanţiă pentru libertatea popórelorŭ Orientului, ale cărorŭ fragmente înrudite trăescŭ în ţéra nostră. Intru câtŭ vine a se lua în considerare influinţa ce o potŭ avea ţĕrile vecine asupra naţionalităţilorŭ nostre, acéstă influinţă n'a putută fi în timpulŭ acesta decâtŭ numai ura, care a armoniatŭ pe deplinŭ cu condiţiunile vieţii de statŭ ungare. Şi totodată puteamŭ sĕ admitemŭ, că naţionalităţile Ungariei au câştigatŭ unŭ interesŭ mai mare de a lua parte la tóte enunciaţiunile vieţii nostre politice şi de a întări acele disposiţiunĭ, care trebuia sĕ le fiă în gradulŭ celŭ mai mare binevenite. Cu părere de rĕu vedemŭ din decursulŭ conferenţei din Sibiiu, că acestŭ calculŭ nu a fostŭ pusŭ în cumpĕna sfătuirilorŭ ei; dér avemŭ încrederea firmă, că *maioritatea* poporaţiunei române şi conducĕtorii ei *chemaţi* au prinsŭ acéstă ideiă şi şĭ-au însuşit'o.

Incă unŭ momentŭ avemŭ sĕ amintimŭ aci, care, ce e dreptŭ, stă numai într'o legătură indirectă cu adunarea din Sibiiu, pe care înse n'amŭ voi sĕ-lŭ vedemŭ ignoratŭ. Acésta este *atitudinea Sasilorŭ* faţă cu mişcarea acésta. Inainte cu trei anĭ le-a succesŭ încă unorŭ agitatorĭ de a stabili órecare legătură între conferinţa Româniloru şi între cercurile săsescĭ. Conferenţa a fostŭ privită ca şi o parte a oposiţiunei generale naţionale, care n'a esistatŭ nicĭodată, der pe care câteva capete fórte iscusite între autochtonii şi voluntarii Sasĭ au voitŭ sĕ o înfiinţeze cu totdinadinsulŭ. Erau pe atuncĭ mai multe atingerĭ între representanţii românĭ şi între matadorii congenialĭ săsescĭ. *De astădată se pare că asemenĭ atingerĭ au rĕmasŭ afară cu totulŭ.* Sasii s'au abătutŭ fără îndoială dela eroiculŭ planŭ de rĕsboiu, pe care voiau sĕ li-lŭ atribue cu orĭce preţŭ, planŭ care i-ar fi făcutŭ sĕ scótă cu mijlócele lorŭ castanele din spuză pentru alţĭ ómenĭ. Ei credŭ, se vede, că au deja destulŭ cu nĕcazurile lorŭ proprii şi că n'au lipsă sĕ se ocupe cu plângerile mişcătóre ale poporaţiunilorŭ tuturorŭ părţilorŭ lumei de prin prejurŭ. Décă acéstă presupunere este corectă — şi avemŭ cause a o ţine de corectă — Sasii vorŭ perde, póte, aprobarea dintre amicii lorŭ cei mai desperaţi; dér ei înşişĭ potŭ prin aceea numai sĕ câştige. O politică mai întortochiată n'a putută fi pentru ei ca aceea, care a voitŭ sĕ-i facă sĕ fiă centrulŭ unei partide naţionale intrausigente. S'a arătatŭ, până acum celŭ puţinŭ, pe cale negativă, că Sasii s'au lĕpădatŭ de acéstă absurditate şi acésta este póte, singurulŭ resultatŭ mulţămitorŭ alŭ conferinţei din Sibiiu.

Din afară.

Ḑiarulŭ rusescŭ „*Novosti*“, vorbindŭ de *descoperirile ce le face „Norddeutsche allg. Ztg.*“, asupra ocupării Bosniei şi Herţegovinei, ḑice că aceste nu suntŭ a se considera nicĭdecum ca nisce încercărĭ ale Germaniei de a se apropia de Rusia. Pentru o astfelŭ de apropiare cancelarulŭ din Berlinŭ are la disposiţiune alte mijlóce, decâtŭ batjocurirea diplomaţiei rusescĭ. Totŭ aşa de nebasată este afirmarea, că prinţulŭ Bismarck ar voi sĕ discrediteze pe contele Andrassy şi pe partida sa, deórece tocmai destăinuirile acele le potŭ venĭ la socotélă bărbaţilorŭ de statŭ, carĭ au câştigatŭ douĕ provincii printr'o simplă convenţiune, fără vĕrsare de sânge. Destăinuirile au avutŭ de scopŭ mai multŭ de a documenta Franciei, că o alianţă franco-rusescă nu se va puté realisa aşa de uşorŭ, deóre-ce Germania, care nu s'a interesat nicĭodată de Orientŭ, se va puté unĭ în fiăcare momentŭ cu Rusia. „Novosti“ sfătuiesce înse pe Francia, sĕ nu lase a fi intimidată prin acésta, cu atâtŭ mai puţinŭ, cu câtŭ Francia doresce pacea şi în acéstă direcţiune va avé în Rusia întotdéuna unŭ bunŭ amicŭ.

Organulŭ diplomaţiei rusescĭ din Bruxela „*Nord*“ scrie: Faţă cu sgomotulŭ, ce necontenitŭ se reînoiesce, că s'a încheiatŭ o *alianţă franco-rusescă,* suntemŭ datorĭ a declara simplu şi hotărîtŭ, că *Ţarulŭ* n'are decâtŭ o singură ţintă: *pacea generală.* Spre ajungerea acestei ţinte crede elŭ că trebue sĕ susţină *deplina libertate de acţiune a Rusiei.* Acésta nu este pentru nimenea o ameninţare şi pentru nimenea o încuragiare şi fiăcare póte sĕ tragă folosŭ de aicĭ.

SCIRILE ḐILEI.

Cetimŭ în „Românulŭ“ de Duminecă 3 (15) Maiu: „Astădĭ se împlinescŭ 39 de anĭ, de când Românii ardelenĭ, întruniţĭ pe câmpia libertăţii de lângă Blaşiu, au proclamatŭ susŭ şi tare drepturile imprescriptibile ale naţiunei române. Programa stabilită atuncĭ constitue şi astăḑĭ condiţiunile indispensabile ale esistenţei şi propăşirei Româniloru de peste munţĭ. Românii de peste munţĭ, atuncĭ, ca şi acum, cerŭ recunóscerea individualităţii lorŭ politice ca garanţiă pentru desvoltarea potrivită firei lorŭ. Salutămŭ dér din totă inima ḑiua de 3 Maiu, care a chiematŭ pe Românii transilvănenĭ la redeşteptare“.

—x—

Partida independentă din *Halas* a candidatŭ pentru viitórea dietă pe Dr. E. Farkas în loculŭ lui *Ludovicŭ Mocsary.* — Aşadér totuşĭ pretinsa împăcare cu ideile lui Mocsary a alegĕtorilorŭ sĕi n'a fostŭ sinceră!

—x—

In privinţa negocierilorŭ în vederea încheierei unei *convenţiunĭ comerciale* cu Austro-Ungaria, „Unirea“ află că delegaţii românĭ nu vorŭ pleca la Viena până ce nu vorŭ stabili basele fundamentale, care suntŭ în numĕrŭ de trei, şi anume: escluderea clausei naţiunei celei mai favorisate, termenulŭ convenţiunei şi regulamentarea intrărei şi eşirei vitelorŭ în şi din ţéră.

—x—

Maiestatea Sa a dăruitŭ incendiaţilorŭ din Ciucŭ Cozmaş, unde au arsŭ 243 edificii 800 fl., celorŭ din Curticĭ şi Söjtör câte 500 fl.

—x—

Preşedintele comunităţii evreeşcĭ de confesiunea ortodoxă din *Cluşiu,* Solomonŭ Nathan, convócă pe alegĕtorii de confesiunea mosaică din cerculŭ acela la o conferenţă pe 18 l. c. pentru a se înţelege asupra atitudinei ce au s'o ia faţă cu nouĕle alegerĭ de deputaţĭ dietalĭ. „Kolozsvár« nu póte înţelege, de ce trébă e şi ce va sĕ ḑică acéstă convocare, şi întrebă, că nu cumva vréu sĕ formeze o partidă deosebită, de confesiunea mosaică, cu vre unŭ programŭ spacialŭ şi cine i-a împuternicitŭ pe ei s'o facă acésta? — Cine sĕ'i împuternicéscă? Nu strigă pressa ungurésca, că punga jidovéscă e cea mai patriotică?

—x—

Archiducele *Albrecht* a dăruitŭ scólei unguresci din Simeria 50 fl.

—x—

„*Meseriaşulŭ românŭ*“, asociaţiune de creditŭ şi depunerĭ, a ţinutŭ Sâmbăta trecută o adunare estraordinară din causă că, demisionândŭ trei membri din Direcţiune, asociaţiunea era împiedecată în funcţionarea ei regulată. Doi membri din Direcţiune repăşiseră din causa afacerilorŭ lorŭ private, ér unulŭ fiindŭ că s'a strămutatŭ cu locuinţa din Braşovŭ. Adunarea a fostŭ bine cercetată. Directorulŭ executivŭ a făcutŭ relaţiune despre agendele de până acum, constatândŭ cu cifre, că inceputulŭ este fórte îmbucurătorŭ. S'au făcutŭ subscrierĭ considerabile de cvote, s'au făcutŭ şi depunerĭ însemnate. In direcţiune s'au alesŭ d. d. Iosifŭ Popŭ *Gherendi,* G. M. *Zănescu* şi G. *Navrea* jun.

—x—

Camera de comerţŭ şi industriă din locŭ a intentatŭ *procesŭ de pressă* fóei unguresci »Szekely Nemzet«, care afirmase, că presidiulŭ camerei ascunde în cutiile biuroului sĕu ordinaţiunile mai înalte privitóre la possesiunea şi industria Săcuilorŭ. In acésta vĕḑu preşedintele şi secretarulŭ camerei o vĕtĕmare de onóre.

—x—

In satulŭ sĕcuescŭ *Gurghiu-Uifalĕu* au arsŭ edificiile a 48 economĭ.

—x—

Duminecă în 3 (15) Maiu s'a făcutŭ cunoscutŭ în biserica Sf. Nicolae de aci poporului adunatŭ, că aceia, *carĭ voiescŭ a primi* în casă spre îngrijire *răniţĭ,* gratis orĭ pentru plata de 50 cr. pe ḑi, sĕ se anunţe la oficiulŭ primăriei Braşovŭ.

—x—

Subjudela dela judecătoria cercuală din Aiudŭ, Eugen *Jovian,* e numitŭ jude la tribunalulŭ din Sibiiu.

—x—

Cetimŭ în fóia ungurésca-nemţéscă „Herm. Ztg.“: „Din *Ciucŭ* se scrie, că *soldaţĭ românĭ grăniţerĭ* ocupă din sĕptĕmână în sĕptĕmână teritorii mai marĭ la graniţa ardeléna. Aşa nu de multŭ pichetulŭ românŭ din munţii Fejerbukk(?) a anexatŭ unŭ teritoriu de 200 paşĭ în cuprinsŭ, fără ca sĕ fi ridicatŭ cineva vr'o obiecţiune“.

—x—

In nóptea de 8 Maiu, fiindŭ o furtună violentă, o cirédă de boi între *Ghirişŭ* şi *Cucerdea* se spăriă şi, cu tóte opintirile văcarilorŭ, se împrăştiă în tóte direcţiunile. O parte din cirédă apucă pe linia ferată tocmai când trecea trenulŭ; 6 boi au fostŭ sfărîmaţĭ şi alţĭ 20 răniţĭ.

Sinodulŭ archidiecesanŭ din Sibiiu.*)

Sibiiu, 18 Aprilie 1887.

In şedinţa a cincea dela 16 Aprilie presidiulŭ presintă douĕ rapórte despre „fundaţiunea Andronicŭ« şi

*) Intârḑiată din causa lipsei de spaţiu, ocupatŭ cu rapórtele conferinţei. — Red.

FOILETONU.

Urmă galbină şi Pipĕruşŭ vitézulu.

(Poveste.)

(Fine).

Şi muma s'a i-a respunsŭ: — Ai mai avutŭ unŭ frate, pe Urmă galbină, dér mamonulŭ i-a tăiatŭ capulŭ şi l'a aruncatŭ în tĕulŭ celŭ de lapte dulce, care-i înaintea curţilorŭ.

Atuncĭ Pipĕruşŭ vitézulŭ a ridicatŭ éră curţile, încâtŭ mumă-sa şĭ-a putută scóte ţiţa, şi i-a ḑisŭ: Vedĭ aşa, nu mĭ'ai putută spune dintru începutŭ?

Apoi s'a pusŭ a pescui în tĕu, doră va da de trupulŭ fratelui sĕu, şi a scosŭ de acolo trei trupurĭ şi trei capurĭ. Dér elŭ nu scia acum, care i capulŭ şi trupulŭ lui Urmă galbină?

Urmă galbină înse avuse unŭ căţĕluşŭ, elŭ cum mirosĭ îndată cunoscu, care i trupulŭ şi capulŭ stăpânului sĕu şi dete semne de bucuriă. Atuncĭ Pipĕruşŭ puse capulŭ lângă trupŭ, scóse din traistă unŭ sufletŭ şi îndată învià pe Urmă galbină. Acesta décă se sculă ḑise: — Ce pĕcate, până pe astă vreme am durmitŭ? Că era sórele pe la ojină. Ér Pipĕruşŭ spuse întâmplarea, şi lui Urmă galbină îndată-i venĭ prin minte că aşa este. Acum intrară în curţĭ la muma lorŭ, care se bucură fórte tare vĕḑêndu-se cu doi drăguţĭ de feciorĭ ca doi braḑĭ. Atuncĭ le povestĭ minunata întêmplare cum a avutŭ ea pe Pipĕruşŭ vitézulŭ.

Nu trecŭ multă vreme şi Urmă galbină 'şĭ-aduse aminte de Mandalina lui, şi nu-lŭ mai ţiné loculŭ până va d'a de ea. Inzadarŭ ilŭ sfătui mumă-sa sĕ nu mai umble după acea sprăhuială, că ér ii va pune capulŭ, înzadar i se puse în póră frate-sĕu, Pipĕruşŭ vitézulŭ sĕ nu mérgă, elŭ ardea de dorulŭ ei, gândea-i că stă pe cărbunĭ până ce în urmă nu avură ce-i face, ci trebuiră sĕ îlŭ lase sĕ plece, baremĭ sĕ o mai vĕdă odată.

Până nu plecă înse, ḑise Urmă galbină cătră Pipĕruşŭ: — Şcii ce frate? eu mĕ facŭ unŭ calŭ frumosŭ, ér tu te fă neguţătorŭ şi mĕ scóte în târgŭ la vĕndare, că de m'a cumpĕra mamonulŭ şi de s'a sui călare pe mine, eu fugŭ cu elŭ până aci şi-lŭ omorîmŭ, apoi mergemŭ şi aducemŭ pe Mandalina. — Aşa sĕ fiă, ḑise Pipĕruşŭ vitézulŭ. Şi Urmă galbină se făcŭ unŭ calŭ de mai ai doi ochĭ sĕ te uiţĭ la elŭ, érŭ Pipĕruşŭ se suĭ călare pe elŭ şi merse la târgŭ. Acolo se adună o mulţime mare de ómenĭ şi se minunau toţĭ de calulŭ acela frumosŭ. Nime nu avea înse atâta amarŭ de banĭ câţĭ cerea pentru elŭ. Venĭ într'unŭ târḑiu unŭ omŭ cam bĕtrânŭ, îmbrăcatŭ în haine domnescĭ — era mamonulŭ; calulŭ numai decâtŭ ilŭ cunoscŭ, ér mamonulŭ cumpĕră calulŭ şi-lŭ duse acasă fălosŭ.

— Hai afară, scumpă Mandalină, şi veḑĭ ce calŭ frumosŭ ţĭ-am adusŭ. Mandalina eşi afară şi se uită bine la calŭ, apoi ḑise: — Ucigă-te tóca, mamonule, dér prostŭ mai eştĭ tu, nu veḑĭ că în capulŭ calului ĕstuia suntŭ ochii lui Urmă galbină? Atuncĭ mamonulŭ ilŭ scóse afară în ogradă şi-i tăiă capulŭ.

Pipĕruşŭ nu era departe, numai câtŭ era tupilatŭ sub unŭ gardŭ sĕ vĕdă ce s'a întêmpla? Decĭ, îndată ce s'a depărtatŭ mamonulŭ, s'a dusŭ lângă trupulŭ calului, i-a pusŭ capulŭ la locŭ şi i-a băgatŭ unŭ sufletŭ, şi îndată a înviatŭ. — O frate, dér greu adormisem, ḑise Unbră galbină sculându-se. — Greu, că de nu eram aci de înlemână, dormiai de vecĭ.

Acum s'au dusŭ acasă. Dér nu multŭ s'a ogoiatŭ Urmă galbină, éră l'a lovitŭ dorulŭ Mandalinei, decĭ a ḑisŭ cătră Pipĕruşŭ: — Scii ce frate? eu mĕ facŭ unŭ porumbŭ, tu mĕ ia şi mĕ du la vĕndare în târgŭ, dér nu mĕ vinde nimĕrui până ce va venĭ mamonulŭ sĕ mĕ cumpere şi se mĕ ducă sĕ mai vĕḑŭ odată pe Mandalina mea. — Eu mĕ temŭ că tu ér iţĭ vei pune ca-

cererea archivarului consistorialŭ Ioanŭ Rĕu pentru a i se spori leafa cu 200 fl. Rapórtele s'au predatŭ comisiunilorŭ respective.

Presidiulŭ făcu apoi cunoscutŭ următorulŭ rĕspunsŭ alŭ archiducelui Albrecht la telegrama Sinodului: „Excelenței Vóstre și celorlalțĭ carĭ participă la Sinodŭ cea mai deobligătóre mulțămită pentru felicitările ce mi s'au făcutŭ. Albrecht.“ — Se acordară concedii pe întréga sesiune dep. Abs. Todea, George Danilă și Alexiu Olariu.

Dep. *Nicóră* interpelă presidiulŭ, că are cunoscință cum că ajutórele votate în 1883, 1884, 1886 din »fundațiunea Șaguna“ pentru bisericĭ și scóle sĕrace în sumă de 18,853 fl. nu s'au distribuitŭ? Ce disposițiunĭ a luatŭ presidiulŭ spre a fi espedate ajutorele și pe viitorŭ a nu mai suferi biserica și scóla tristele urmărĭ ale acestei procederĭ, care nu se împacă cu intențiunile marelui fundatorŭ?

Presidiulŭ rĕspunde, că interpelantulŭ póte afla causa nedistribuirii totŭ acolo de unde și-a luatŭ datele de mai susŭ. Urmările nu suntŭ așa de triste, der negreșitŭ că trăgănările nu suntŭ salutare. Suntŭ pedecĭ marĭ, carĭ facŭ sĕ nu mergă lucrurile cu punctualitate. Se póte face însĕ de aci înainte, va lucra câtŭ timpŭ va pute și-șĭ va face datoria, der nu póte da garanțiă, că vorŭ merge lucrurile cum vrea interpelatorulŭ. Adĭ toțĭ sciu că e o stare anormală.

Dep *Nicóră* dice că a interpelatŭ avêndŭ înainte casurĭ concrete Bisericile din Deva și Bârcia mică nu 'șĭ-au primitŭ ajutórele votate. Comuna bisericéscă Deva, ca sĕ nu i se'nchidă școla, a luatŭ împrumutŭ 600 fl., der n'are de unde sĕ'i plătéscă, căcĭ a costatŭ multŭ biserica. E nevoiă de grabnicŭ ajutorŭ. In comuna bisericéscă Bârcia mică, comună fostă curatŭ gr. or., de anĭ de dile se zidesce la o biserică. In 1883 a cerutŭ unŭ ajutorŭ de 100 fl., ca sĕ termine turnulŭ bisericei. Notarulŭ localŭ de anĭ de dile se'ncércă a'i maghiarisa și a-i converti la religia reformată pe Românii Bârcenĭ. Școla confesională nu e, ci comunală, unde se'nvață numai unguresce, și mulțĭ dintre elevii tinerĭ vorbescŭ fluentŭ unguresce. Au și trecutŭ 13 familii la reformațiă și cu ocasiunea visitațiunii canonice, episcopulŭ reformatŭ din Clușiu a trecutŭ și prin comuna Bârcia mică, a încuragiatŭ pe cei „întorșĭ la legea strămoșéscă — cum dicea elŭ — și a primitŭ întregŭ poporulŭ greco-orientalŭ din comună, vorbindŭ cu unii dintre ei românesce și unguresce, în presența vice-comitelui comitatului, care e epitropulŭ comunei bisericescĭ ref. din Bârcia-mică și în fața altorŭ fruntașĭ. Destulŭ, că în Deva și giurŭ se facŭ petrecerĭ și colecte în favorulŭ celorŭ din Bârcia-mică, suntŭ preste 900 fl. deja adunațĭ, er dela „Kulturegylet“ s'au preliminatŭ 2500 fl. — precum sunt informatŭ privatimŭ — pentru zidirea unei bisericĭ materialulŭ e adunatŭ totŭ și preotulŭ destinatŭ în curendŭ va urma. Ei, d-lorŭ, pentru 13 familii nu se jertfescŭ atâtea mii, nu se pune atâta activitate febrilă la cale, din partea întregului aparatŭ, contrarŭ nouĕ. Vĕ facŭ atențĭ, d-lorŭ, că giurŭ împrejurŭ e unŭ complexŭ de sate „nemeșescĭ“ gr.-or. cu școle comunale, séu confesionale neîndestulitorŭ întreținute, în aceste comune neîntreruptŭ se facŭ asemenea încercărĭ (Mișcare mare). La anulŭ 1885 am fostŭ întrebatŭ chiarŭ de Inaltŭ Prea Sânția Sa, cum stau treburile în Bârcia-mică, căcĭ lucrulŭ era próspĕtŭ cu convertirea, er diarele unguresci făcusera mare capitalŭ din ele. 'I le-am datŭ conscențiosŭ. Inaltŭ Prea Sfinția Sa avea și rapórte minuțióse oficiale.

Nimicŭ n'a făcutŭ de atuncĭ încóce, încâtŭ sciu eu privatim. Pentru comunele Valendorf și Erdo-Szt.-György (lângă Murĕșŭ-Oșorheiu), s'a votatŭ pe séma bisericilorŭ câte 500 fl. la a. 1884. Parochulŭ și epitropii harnicĭ din Erdo-Szt.-György au luatŭ în contulŭ acestui ajutorŭ unŭ împrumutŭ de 500 fl. dela unŭ fabricantŭ israelitŭ, pe terminŭ scurtŭ, au făcutŭ cărămidă cu banii, au luatŭ lemne ș. a. Vine terminulŭ plății. Epitropii alergă în tóte părțile, dér fără resultatŭ. Intre aceste móre bravulŭ preotŭ alŭ Românilorŭ de acolo. Biserică, ce putea fi gata la 1885, nu e în acele părțĭ expuse. Ér materialulŭ bisericei e cumpĕratŭ de comuna israelită din Murĕșŭ-Oșorheiu.

Curmândŭ cu datele, dep. Nicóră se provócă la protopresbiterĭ se spună, décă suferŭ orĭ nu neajunsurĭ scólele și bisericile din causă că nu li se dau ajutórele la timpŭ. Privitorŭ la representațiunea, despre vr'o 25,000 fl. ce'i pretinde statulŭ din fondurile nóstre, pe carĭ Inaltŭ Présfinția Sa dice că dênsulŭ vrea sĕ o traducă, dice că traducerea e gata de lunĭ de dile, și numai subscrisŭ trebue de I. P. Sa. Prin urmare trăgănirea nu e motivată. Fiindŭ că nu i s'a datŭ lămurirĭ, dep. Nicóră declară esacte tóte câte le-a spusŭ. De vomŭ merge așa, dice d-sa, vomŭ ajunge ca în timpulŭ când n'avémŭ nicĭ unŭ arhiereu. (Mișcare, Contradicerĭ). Trecerile la reformațiune în Bârcea mică suntŭ semnalulŭ unui periculŭ naționalŭ.

Presidiulŭ dice că din tonulŭ interpelărei constată că intențiunile interpelantului n'au fostŭ sĕ reguleze, ci cu totulŭ altele, de aceea nu se află indemnatŭ a'i rĕspunde la tóte insinuările. Periculele cele marĭ, de care viséză d. deputatŭ, suntŭ exagerate. La noi e mare sĕrăciă și suntŭ cu sutele scólele și bisericile care aștéptă ajutorŭ. D. deputatŭ e în rătăcire și față cu anumite casurĭ concrete. Mulțămescŭ d-lui deputatŭ pentru complimentulŭ ce mi l'a făcutŭ mie, consistoriului și întregului nostru organismŭ bisericescŭ, când a disŭ că adĭ stămŭ mai rĕu ca atuncĭ când timpŭ de 80 anĭ amŭ fostŭ fără arhiereu.

Dr. *Roșca* spune că dênsulŭ a făcutŭ traducerea maghiară a acelui actŭ. Der d. deputatŭ sĕ spună de unde scie acesta?

Dep. Petru *Truța* face următórea propunere: Sinodulŭ sĕ ia la cunoscință rĕspunsulŭ presidiului, desaprobândŭ totŭ odată verdictulŭ deputatului A. Nicóră, ce privesce în generalŭ starea actuală a bisericei. — Se primesce.

Dep. *Nicoară*, luându și ansă totŭ din interpelațiune, face următórea propunere: „Tóte cele privitóre la ajutorele votate de comisiunea administrativă Șagunaene sĕ transpunŭ unei anchete exmise din sînulŭ sinodului, carea sĕ fiă însașĭ însărcinată a face inmediata expedițiune a cererilorŭ resolvite la anii 1884, 1885 și 1886 asignarea la cassa archidiecesană, precum și cu propunerĭ concrete, carĭ ar fi sĕ curme asemenĭ trăgănărĭ stricăciose pentru biserică și școlă.“ — Sĕ predă comisiunei organisătore.

La ordinea dilei se pune referada comisiunei financiare. Raportorulŭ aceleia R. *Pațița* referéză la propunerea comisiunei: se dă consistoriului îndemnisare pentru suma de 2000 fl. solvită pe anii 1881 și 1884 ca contribuțiune la susținerea organismului metropolitanŭ; i se încuviințéză suma de 1000 fl. ca creditŭ suplimentarŭ pe 1887 pentru acelașĭ scopŭ; i se votéză pe anii 1886, 1887 și 1888 câte 800 fl. pentru acoperirea sumei de contribuire totŭ la susținerea organismului metropolitanŭ; se decide relacsarea pretensiunilorŭ fondului seminarialŭ și Francisc-Iosefinŭ ce le au la nisce baronĭ ungurĭ scăpătațĭ, carĭ nu le mai plătescŭ; la propunerea ca, în considerarea stărei bugetare a gimnasiului românŭ din Brașovŭ, interesele de $6^0/_0$ după capitalulŭ de 10,000 fl. împrumutațĭ și nesolvițĭ până la finele anului 1886 sĕ se relacseze, se decide că actulŭ se redă comisiunei, ca sĕ vină cu propunerĭ amĕrunțite; se primesce relacsarea intereselorŭ de 328 fl. pretinsă de fondulŭ de 30,000 dela contele Bethlen Gabor ca ne mai putênd fi încassate; se primescŭ ca basă a desbaterei speciale rațiociniile fondurilorŭ archidiecesane pe 1886.

Brașovŭ, în 29 Aprilie v. 1887.

On. D-le Redactorŭ! Mângăerea ce o simțŭ la alinarea sorții mele îndrăsnescŭ a o împărtăși și altora prin bunăvoința D.-vóstrĕ. Acesta este singurulŭ meu mijlocŭ de recunoscință, cu care mĕ simțŭ îndatoratŭ pentru jertfele cele marĭ aduse de mărinimoșii mei binefăcĕtorĭ pentru mine.

Ca orfanŭ și lipsitŭ de tóte mijlócele trebuinciόse pentru viață, am avutŭ noroculŭ de a ajunge sub binevoitórea îngrijire a Reverendissimului Domnŭ Părintelui Bartolomeiu Baiulescu. D. Sa ca unŭ părinte adevĕratŭ mĭ-a alinatŭ tóte lacrĕmile vieții, câtŭ timpŭ am fostŭ ca învĕțăcelŭ de rotăritŭ.

Pré fericitŭ mĕ sêmtŭ, precum trebue sĕ se simtă orĭ care învĕțăcelŭ românŭ din Brașovŭ, căcĭ am avutŭ și avemŭ o fericire rară de a fi supraveghiațĭ și îngrijițĭ cu de tóte din partea Prea stimatului nostru patron D. Părinte B. Baiulescu. Nu voiu fi în stare a rĕsplăti pe nicĭ o cale aceste ostenele. Rogŭ însĕ pe prea onoratulŭ D. Părinte B. Baiulescu sĕ binevoiescă a primi și pe acéstă cale cea mai căldurósă mulțămită acum la eșirea mea din anii de ucenicŭ; mĕ simtŭ datorŭ cu multă recunoscință pentru tótă viéța mea, a cărei mulțămire și fericire este câștigată prin D. Sa.

De asemenea mulțămescŭ respectuosŭ și D-lui Dr. G. Baiulescu pentru binevoitórea îngrijire medicală în timpŭ de bólă, precum și Onoratei Societățĭ Transilvane din Bucurescĭ pentru stipendiulŭ de 40 fl. v. a. ce mi l'a datŭ ca sĕ potŭ plăti D-lui măiestru învĕțătura meseriei rotăritului.

Vasile Brézu
calfă de rotariu

Convocare.

Subscrișii membri ai comitetului electoralŭ alŭ alegĕtorilorŭ românĭ din cele patru cercurĭ electorale ale orașului și comitatului *Brașovŭ*, alesŭ în adunarea electorală din 1 Maiu st. n. a. c., *invită pe toțĭ domnii membri* ai acestui comitetŭ a *se întruni Vinerĭ în 8 (20) Maiu a. c.* în localitățile ospĕtăriei „Impĕratulŭ Romanilorŭ“ (strada Scheiiorŭ) la orele 2 după amédĭ, pentru de a ține o ședință plenară cu scopŭ de a se constitui și a'șĭ începe lucrările.

Brașovŭ în 5 (17) Maiu 1887.

Dr. Aurel Mureșianu, George B. Popp, Andreiu Bârseanu, Simeonŭ Damianu, Stefan N. Bobancu, Iosif Comanescu.

Apelŭ. Subscrisulŭ avêndŭ de presinte gata pentru tipărire douĕ opurĭ — carĭ préfiresce pretindŭ multe parale — mĕ vĕdŭ necesitatŭ a mĕ ruga de sprijinulŭ materialŭ alŭ on. publicŭ, pentru a puté scóte la lumină câtŭ mai în grabă acele opurĭ, carĭ suntŭ:

a) „*Filoctetŭ*“, tragediă în 5 acte după Sofocle, tradusă în versurĭ după edițiunea elină cea mai nouă. Acéstă operă deși e din timpulŭ anticŭ păgânŭ, totușĭ sunt sigurŭ că și astădĭ va ave aceea valóre, carea o-a avutŭ atuncĭ. Prețulŭ 50 cr.; dela 10 esemplare douĕ se dau gratuitŭ.

b) „*Vinderea lui Isusŭ*“, tragediă în 4 acte. Scena luată din Sânta scriptură și din tradițiunile vechĭ evreice. La prenumĕrațiunea acestei opere, cu deosebire mĕ îndreptŭ cătră on. Clerŭ românŭ, care credŭ că nu va lipsi nicĭ de astădată și față de mine, ca și de alte multe orĭ și față de alții, cu obolulŭ sĕu pentru înaintarea literaturei bisericescĭ mai alesŭ pe terenulŭ și în direcțiunea, în carea e croită acéstă modestă operă a mea. Dela ambele opurĭ jumĕtate din venitulŭ curatŭ se va destina pentru edificarea scólei românescĭ din Șiomfalĕu, unde până astădĭ se instruéză copilașii de Românŭ în câte o căsuță mică, ca vai de ea, nefiindŭ în acéstă comună scólă nicĭ-odată. Prețulŭ unui esemplarŭ e 40 cr. după tipărire va fi 50 cr. Dela 15 esemplare unulŭ se va da gratuitŭ. Banii se capĕtă după aparițiunea opului. Abonamentele făcute sĕ se trimită câtŭ mai degrabă la Șiomfalĕu (Sófalva p. Besztercze, comitatulŭ Beszterczе-Naszód. Erdely.)

După carĭ sunt cu totŭ respectulŭ.

Sim. P. Simonŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PESTA, 17 Maiu. — In fabrica de petroleu dela capătulŭ de afară alŭ stradei Soroksar a esplodatŭ căldarea. Edificiulŭ de destilațiune a fostŭ totalŭ nimicitŭ. Scăparea a fostŭ cu neputință. Pompierii, carĭ au lucratŭ cu opintirĭ peste puterile lorŭ și cu celŭ mai mare periculŭ de mórte, s'au mărginitŭ a localisa foculŭ. Peste nópte a mai arsŭ reservoriulŭ cu benzinŭ și cu petroleu brutŭ. Din dĕrîmăturĭ s'a scosŭ cadavrulŭ carbonisatŭ alŭ lucrătorului, neprevederei căruia se ascrie esplosiunea. Unŭ lucrătorŭ a fostŭ greu rănitŭ. Paguba e însemnată.

BRUXELLE, 17 Maiu. — Mișcarea greviștilorŭ e în crescere, numĕrulŭ participatorilorŭ e de 10,000. Garnisónele din provinciă au fostŭ consemnate.

PARIS, 17 Maiu. — Camera a pusŭ la ordinea de adĭ a dilei desbaterea asupra raportului comisiunei bugetare.

BRUXELLE, 17 Maiu. — Ministrulŭ de interne a primitŭ telegrame, care-i comunică, că numĕrulŭ greviștilorŭ e numai de 2000.

Logodnă. — Ni se scrie: D-lŭ *Aureliu Halic*, promovatŭ de doctorŭ în sciințele medicale în 26/II. st. n. 1887., noulŭ medicŭ alesŭ în Paulis, com. Aradŭ, fiulŭ preotului din Barda, com. Aradŭ, Zacharie Halic, șĭ-a serbatŭ fidanțarea în Budapesta la 8/V. st. n. cu D-na vĕduva Roșiescu născ. Natalia Bogdanŭ, fica fericitului Vincențiu Bogdanŭ, fostŭ deputatŭ dietalŭ și advocatŭ.

---

pulŭ, dise Pipĕrușŭ, dér totŭ te ascultŭ. Și s'a făcutŭ Urmă galbină unŭ porumbŭ, ér Pipĕrușŭ l'a dusŭ la tergŭ și orĭ cățĭ l'au întrebatŭ ce cere pe elŭ, nicĭ unul nu l'a pututŭ cumpĕra, că cerea banĭ forte mulțĭ. Colo cătră amedĭ ilŭ vêndŭ mamonului, care și merse acasă și'lŭ arătă Mandalinei: — Uite, draga mea, ce porumbŭ frumosŭ țĭ-am adusŭ. Și Mandalina luà porumbulŭ în mână și se uită la elŭ bine, apoi ilŭ aruncă câtŭ colo dicêndŭ: — Sări-țĭ-arŭ vederile năucule, nu vedĭ tu că porumbulŭ acesta are ochii lui Urmă galbina?!

Atuncĭ mamonulŭ dă sĕ lŭ prindă, dér fiindŭ feréstra deschisă, porumbulŭ sb'rr! sburà afară și se puse întrunŭ pomŭ. Mamonulŭ după elŭ, totŭ de pe crénga pe crénga, porumbulŭ se urcà totŭ mai susŭ și mai susŭ până ce ajunse în vêrfulŭ pomului; atuncĭ mamonulŭ, ca sĕ pótă merge până la elŭ, ișĭ aruncà paloșulŭ josŭ, scițĭ paloșulŭ cela, cu care omorîse de douĕ orĭ pe Urmă galbină. Cum vĕdu porumbulŭ paloșulŭ josŭ, se dete ca fulgerulŭ de iute preste capŭ de treĭ orĭ și cădu josŭ lângă paloșŭ în stătura lui de omŭ, voinicŭ și frumosŭ cum era. Apoi luà paloșulŭ în mână și dise: — Josŭ, mamonule, sĕ ne răfuimŭ. Și s'a coborîtŭ mamonulŭ, apoi l'a întrebatŭ Urmă galbină: — Ce mórte ițĭ doresci? Ér mamonulŭ a disŭ: Taie-mĕ totŭ bucățele și mĕ pune în desagĭ pe calulŭ meu, și-i dă drumulŭ sĕ mérgă încătrău va vede cu ochii.

Așa și făcu Urmă galbină, tăià pe mamonulŭ totŭ bucățele, carnea cea spurcată o duse în desagĭ, îi aședă pe calŭ și-i dete drumulŭ pe pórtă afară. Dér Pipĕrușŭ era acolea de îndemână, prinse calulŭ și dise lui Urmă galbină: — Ce gândescĭ frate, de 'lŭ lașĭ sĕ mérgă numai așa? Nu-țĭ aducĭ aminte că încă o sĕ-țĭ mânce capulŭ? — Dér ce sĕ facemŭ? întrebà Urmă galbină — Ce sĕ facemŭ? Uite în cóce! și numai decâtŭ găuri fundulŭ desagilorŭ și apoi dădu drumulŭ calului și icĭ pica o bucățică de carne, colo alta, până ce nu mai rĕmase nimicŭ, și care cum pica, cum o apucau corbii și ciorele

După aceia a luatŭ Urmă galbină pe Mandalina de mână și a voitŭ sĕ o ducă acasă, dér Pipĕrușŭ a disŭ: — Stăi frate, că trebue lecuită, că i plină de smei de cei micuțĭ. Șĭ-a luatŭ paloșulŭ și a crepat'o dreptŭ prin mijlocŭ și a curățitŭ smeii din ea și i-a aruncatŭ în focŭ, apoi a aședat'o laolaltă, i-au pusŭ unŭ sufletŭ curatŭ, și a înviat'o.

Acum au mersŭ acasă și au făcutŭ unŭ ospĕțŭ mare, mare. Mama lorŭ lĭ-a spusŭ tótă întêmplarea, cum a purcesŭ grea cu Urmă galbină, pe cum v'o spuseiu și eu, și de n'orŭ fi muritŭ și adĭ trăescŭ.

Cine o scie mai departe — spună-o!

I. Popŭ Reteganulŭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureșianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 16 Maiu st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	102 05
Rentă de hârtiă 5%	88. –
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	150 52
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 50
Bonurĭ rurale ungare	105.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.60
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 75
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 60
Bonurĭ rurale transilvane	104 50
Bonurĭ croato-slavone	104 60
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.50
Imprumutulŭ cu premiu ung.	119 60
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	122 25
Renta de hârtiă austriacă	81 55
Renta de arg. austr.	82 45
Renta de aurŭ austr.	112 20
Losurile din 1860	135.75
Acţiunile băncei austro-ungare	880 —
Act. băncei de creditŭ ung.	284 75
Act. băncei de creditŭ austr.	289.90
Argintulŭ —. — Galbinĭ împărătescĭ	5 97
Napoleon-d'orĭ	10 05
Mărcĭ 100 imp. germ.	62.32
Londra 10 Livres sterlinge	127.—

Cursulu pieţeĭ Braşovŭ

din 17 Maiu st. n. 1887.

	Cump.	Vênd.
Bancnote românescĭ	8.62	8.64
Argint românesc	8.55	8.59
Napoleon-d'orĭ	10.—	10 05
Lire turcescĭ	11.35	11.40
Imperialĭ	10.35	10.40
Galbenĭ	5 91	5.95
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	101.—	102 -
" " " 5%	98.—	99.—
Ruble Rusescĭ	111.—	112.—
Discontulŭ	7—10% pe anŭ.	

Nr. 206/1887.

a. I. sc. c. d

Escriere de concursŭ.

La administraţiunea fondurilorŭ scolastice centralĭ din districtulŭ Năsĕudului este de ocupatŭ unŭ postŭ de practicantŭ pentru ajutorŭ la resolvirea pieselorŭ şi la ţinerea archivei.

Cu acestŭ postŭ e împreunatŭ salariulŭ de patru sute florinĭ v. a. pe anŭ. Dela concurinte se recere ca sĕ dovedéscă cu documente valide după lege că:

1. A absolvatŭ facultatea de drepturĭ ordinarminte.
2. Că scie limba română, maghiară şi germană în graiu şi în scrisŭ. Candidaţii de advocaţĭ vorŭ fi preferiţĭ.

Suplicele cu documente cu totŭ se vorŭ adresa la: „Comisiunea administrătóre de fondurile scolastice centralĭ din districtulŭ, Năsĕudŭ în Năsĕudŭ, până la 15 Iuniu 1887 la 6 óre după améḑĭ, carĭ se vorŭ trimite mai târḑiu nu se vorŭ considera.

Din şedinţa comisiunei administrătóre de fondurile scolastice centralĭ districtualĭ.

Năsĕudŭ, 9 Aprilie 1887.

Preşedintele: **Ionŭ Ciocanŭ.** Secretarulŭ: **Ioachimŭ Mureşianu.**

Láttam:

Besztercze, 1887 9/5.

Br. Bánffy Dezsŏ, fŏispán, kir. biztos. 1—3

TARIFA

anunţurilorŭ şi inserţiunilorŭ.

Anunciurĭ în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6.

Pentru inserţiunĭ şi reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repeţirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repeţirĭ de 3— 4 orĭ	10%
" " " 5— 8 "	15%
" " " 9—11 "	20%
" " " 12—15 "	30%
" " " 16—20 "	40%
Dela 20 de repeţirĭ în susŭ	50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ şi reducerĭ şi peste cele însemnate mai susŭ.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
(	—	—	—	—
Timişŭ	—	—	—	1.45
Braşovŭ (	—	—	—	—
(	7.47	—	4.16	2.32
Feldióra	8.24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5 43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Haşfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighişóra (	11.29	—	9.19	—
(	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10 16	—
Mediaşŭ	12.29	—	10 57	—
Copsa mică	12.44	—	11.19 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blaşiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiuşŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2.18	—
Vinţulŭ de susŭ	3.01	—	2 48	—
Uióra	3.08	—	2 56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.53	—	4 51	—
Apahida	5.10	—	5.28	—
Clujiu (	5.30	—	5 56	—
(	—	6.03	—	8.00
Nedeşdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirişŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	—	10.5
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velinţe	—	—	—	3.54
Oradia-mare (	—	9.13	—	4.05
(	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1.23	7.28
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena (	—	—	2.15	—
(	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7 38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.06	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2 17	—
Mezö-Telegd	—	7.33	10 19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.31	—
Aghiriş	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeşdu	—	—	4.58	6.24	—
Clujiu (	—	10.28	5.26	6.43	—
(	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
(	1 06	—	—	—	10.—
Uiora	1.13	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1 41	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2.35	—	—	—	12.12
Blaşŭ	2.48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copşa mic.	3 36	—	—	—	1.32
Mediaşŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	—	—	3.03
Sigişóra	5.12	—	—	—	3.49
Haşfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Braşovŭ (	9.21	—	—	—	9.15
(	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	—	2.53	—	—
Predealŭ (	—	—	—	—	—
(	—	—	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.39	—	3.14
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	12.52	—	4.50
Orăştia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborşin	5 30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9.33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10 27
Paulişŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovaţŭ	7.59	—	11 25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok (	8.42	—	4 52
(	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
(	4.10	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	7.04
Glogovaţŭ	4 43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulişŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5 41	7.10	8 36
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bĕrzova	6 28	7.55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8.55	9.58	—
Branicĭca	9 19	10.17	—
Deva	9 51	10 42	—
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12 18	12.29	—
Alba-Iulia	12 36	12.46	—
Teiuşŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6 19	—	6 33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Haţegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Baniţa	3.05	—	6 40
Petroşenĭ	3.37	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşenĭ	10 07	—	6.10
Baniţa	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Haţegŭ	12.42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.53	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ